

Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh

Kỷ niệm 107 năm Ngày Quốc tế Phụ nữ (08/3/1910-08/3/2017)

Chủ tịch Hồ Chí Minh rất quan tâm đến việc giải phóng phụ nữ. Năm 1956, Người căn dặn các cán bộ phụ nữ toàn miền Bắc “đoàn kết chặt chẽ, ra sức tham gia xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, đấu tranh thống nhất nước nhà và giữ gìn hoà bình. Ảnh tư liệu

Tư tưởng **HỒ CHÍ MINH**

về giải phóng phụ nữ và việc thực hiện bình đẳng giới ở thành phố Cần Thơ

Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, giải phóng phụ nữ không chỉ là công việc riêng của phụ nữ mà gắn liền với sự nghiệp giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp, giải phóng con người. Sự nghiệp cách mạng của Bác bắt đầu từ con người và cũng trở về với con người. Cách mạng là sự nghiệp của quần chúng và vì quần chúng, trong đó, phụ nữ là một lực lượng quan trọng. Vì vậy, một trong những nhiệm vụ quan trọng của cách mạng

là phải giải phóng phụ nữ, thực hiện nam nữ bình quyền.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã luôn dành sự quan tâm sâu sắc cho phụ nữ, Người có rất nhiều bài viết, thư gửi cho chị em phụ nữ. Trong đó Người luôn khẳng định vị trí, tầm quan trọng của phụ nữ đối với xã hội, với đất nước. Trong bài “*Phụ nữ An Nam và sự đô hộ của Pháp*” đăng trên báo *Le Paria (Người cùng khổ)* ngày 01-8-1922, Người viết:

“*Chế độ thực dân, tự bản thân nó đã là một hành động bạo lực của kẻ mạnh đối với kẻ yếu rồi. Bạo lực đó đem ra đối xử với trẻ em và phụ nữ lại càng bỉ ổi hơn nữa*”. Theo Người, “*đàn bà con gái cũng nằm trong nhân dân, nếu cả dân tộc được tự do, đương nhiên họ cũng được tự do. Ngược lại, nếu dân tộc còn trong cảnh nô lệ thì họ và con cái họ cũng sẽ sống trong cảnh nô lệ đó thôi*”⁽¹⁾. Phụ nữ là những người chịu nhiều đau khổ, hy sinh, mất mát; có tinh thần cách mạng sâu sắc và là một lực lượng cách mạng to lớn, cho nên “*nói phụ nữ là nói phần nửa xã hội. Nếu không giải phóng phụ nữ thì không giải phóng nửa loài người*”⁽²⁾... Do đó, chỉ khi nào đánh đuổi được bọn thực dân, giành độc lập dân tộc, người phụ nữ mới được giải phóng. Vậy nên, sự nghiệp giải phóng phụ nữ luôn phải gắn liền với sự nghiệp giải phóng dân tộc. Tư tưởng Hồ Chí Minh về giải phóng phụ nữ còn được ghi rõ trong Chánh cương vắn tắt, Sách lược vắn tắt của Đảng Cộng sản Việt Nam năm 1930: “*a) Dân chúng được tự do tổ chức. b) Nam nữ bình quyền*”⁽³⁾ và trong Hiến pháp năm 1946: “*Hiến pháp đó tuyên bố với thế giới biết, dân tộc Việt Nam đã có đủ mọi quyền tự do. Hiến pháp đó tuyên bố với thế giới: phụ nữ Việt Nam đã được đứng ngang hàng với đàn ông để được hưởng chung mọi quyền tự do của một công dân*”⁽⁴⁾. Người cũng chỉ rõ phải giải phóng phụ nữ bởi trong xã hội Việt Nam còn chịu ảnh hưởng mạnh mẽ tư tưởng phong kiến Phương Bắc là: “*Trọng nam, khinh nữ*”, quan niệm về “*tam tòng*”, phu xướng, phụ tùy... Chính những quan niệm này từ xã hội phong kiến đã trói buộc người phụ nữ trong bốn phận làm vợ, làm mẹ, không để họ có cơ hội và điều kiện được học tập, được tham gia các hoạt động xã hội mà còn làm cho họ tự trói buộc mình trong sự tự ty, an phận, cam chịu. Vì thế giải phóng phụ nữ chính là giải phóng cho họ về quyền

bình đẳng: quyền được tham gia vào các hoạt động chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội... Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng nhấn mạnh: “*Đảng và Chính phủ ta luôn luôn chú ý nâng cao địa vị của phụ nữ. Hiến pháp định rõ “nam nữ bình đẳng” và luật lấy vợ lấy chồng, ... đều nhằm mục đích ấy*”⁽⁵⁾. “*Ngay từ khi mới thành lập, Đảng ta đã nêu rõ chính sách nam nữ bình đẳng. Hiến pháp ta đã xác định chính sách đó. Trong mọi việc, Đảng và Chính phủ ta luôn luôn quan tâm giúp đỡ phụ nữ.*”⁽⁶⁾. “*Dưới chế độ xã hội chủ nghĩa của chúng ta, phụ nữ đã được giải phóng. Hiến pháp đã quy định rõ quyền bình đẳng của phụ nữ*”⁽⁷⁾.

Người luôn động viên chị em phải tự cố gắng vươn lên, thoát khỏi sự tự ty, an phận, phụ thuộc. Tại Đại hội Đại biểu Phụ nữ toàn quốc lần thứ III, Chủ tịch Hồ Chí Minh, đã nói: “*Tất cả phụ nữ phải hăng hái nhận lấy trách nhiệm của người làm chủ đất nước, tức là phải ra sức thi đua tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm để xây dựng nước nhà, xây dựng CNXH. Muốn làm tròn nhiệm vụ vẻ vang đó, phụ nữ ta phải xóa bỏ cái tâm lý tự ty và ỷ lại; phải có ý chí tự cường, tự lập... Phụ nữ phải nhận rõ địa vị người làm chủ và nhiệm vụ người làm chủ nước nhà; phải có quyết tâm mới, đạo đức mới, tác phong mới để góp phần xứng đáng vào công cuộc xây dựng CNXH*”. Hay trong chuyến về thăm và nói chuyện với đồng bào, cán bộ tỉnh Thái Bình (1966) Bác nhấn mạnh: “*Một điều nữa Bác cần nói là: phải kính trọng phụ nữ. Chúng ta làm cách mạng là để tranh lấy bình quyền bình đẳng, trai gái đều ngang quyền như nhau. Lê-nin dạy chúng ta: phụ nữ là một nửa xã hội. Nếu phụ nữ chưa được giải phóng thì xã hội chưa được giải phóng cả. Phụ nữ thì phải tự mình phấn đấu giữ gìn quyền bình đẳng với đàn ông. Đàn ông phải kính trọng phụ nữ*”. Trước lúc đi xa, trong bản Di chúc Người cũng đã nhắc nhở: “*Trong*

sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước, phụ nữ đảm đang đã góp phần xứng đáng trong chiến đấu và trong sản xuất, Đảng và Chính phủ phải có kế hoạch thiết thực để bồi dưỡng, cất nhắc và giúp đỡ để ngày càng nhiều phụ nữ phụ trách mọi công việc lãnh đạo. Bản thân phụ nữ cố gắng vươn lên. Đó là một cuộc cách mạng đưa đến quyền bình đẳng thực sự cho phụ nữ”. Thực hiện bình đẳng cho phụ nữ là có sự phân công công việc một cách hợp lý theo khả năng và hoàn cảnh. Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng, việc chị em phụ nữ tham gia vào các cơ quan lãnh đạo các cấp, các ngành là một cố gắng vượt bậc, vì thế nhiệm vụ của Đảng là phải quan tâm giúp đỡ, có chính sách đào tạo, bồi dưỡng họ thường xuyên. Vì Người nhận thấy cán bộ nữ có nhiều ưu điểm, “ít mắc tệ tham ô, lãng phí, không hay chèn chén, ít hống hách, mệnh lệnh như một số cán bộ nam”⁽⁸⁾.

Thực hiện những di huấn của Chủ tịch Hồ Chí Minh về giải phóng phụ nữ, thực hiện nam nữ bình quyền trong giai đoạn hiện nay, Đảng và Nhà nước ta đã thông qua các khung chính sách, pháp luật về bình đẳng giới, đồng thời luật hóa các quy định liên quan trong các công ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên (tiêu biểu là CEDAW - Công ước về xóa bỏ mọi hình thức phân biệt đối xử với phụ nữ) qua các văn bản pháp luật tiêu biểu như: Luật Cán bộ, công chức, Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, Luật Bầu cử đại biểu Quốc hội, Luật Bầu cử đại biểu Hội đồng nhân dân... Luật Bình đẳng giới được Quốc hội thông qua năm 2006 đánh dấu bước ngoặt và có tính đột phá trong sự nghiệp bình đẳng giới ở Việt Nam. Nghị quyết số 11/NQ-TW của Bộ Chính trị (khóa X), ngày 27/4/2007 về “Công tác phụ nữ thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH đất nước” ghi rõ: “Phấn đấu đến năm 2020, cán bộ nữ tham gia cấp ủy Đảng các cấp đạt từ 25% trở lên, nữ đại biểu Quốc hội và HĐND

các cấp từ 35% đến 40%, các cơ quan đơn vị có tỷ lệ nữ từ 30% trở lên, nhất thiết có cán bộ lãnh đạo chủ chốt là nữ...”⁽⁹⁾. Chính phủ đã xây dựng và triển khai thực hiện Chiến lược quốc gia về bình đẳng giới giai đoạn 2011-2020 với mục tiêu tổng quát là: “Đến năm 2020, về cơ bản, bảo đảm bình đẳng thực chất giữa nam và nữ về cơ hội, sự tham gia và thụ hưởng trên các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, góp phần vào sự phát triển nhanh và bền vững của đất nước”⁽¹⁰⁾.

Thực hiện theo tư tưởng Hồ Chí Minh, theo sự hướng dẫn, chỉ đạo của Đảng, Chính phủ; Trong thời gian qua Hội Liên hiệp Phụ nữ thành phố Cần Thơ đã thực hiện công tác bình đẳng giới thể hiện qua nhiều việc làm cụ thể: thành phố đã đẩy mạnh công tác truyền thông về bình đẳng giới bằng nhiều hình thức phong phú và đa dạng như: phương tiện thông tin đại chúng, hội nghị, hội thảo, tọa đàm, hội thi...; quy hoạch, cơ cấu cán bộ nữ tham gia cấp ủy Đảng và đại biểu cơ quan dân cử khá cao. Qua các phương tiện thông tin truyền thông, tỷ lệ nữ được bầu vào các cấp lãnh đạo các ban ngành của thành phố như sau: “Nhiệm kỳ 2010-2015, cấp thành phố có 8 chị được bầu vào Ban Chấp hành Đảng bộ thành phố, đạt tỷ lệ 14,54%. Năm 2014, có 1 cán bộ nữ được bầu vào Ủy viên Thường vụ Thành ủy, giữ chức danh lãnh đạo chủ chốt. Cấp quận, huyện có 66 chị trúng cử vào cấp ủy, đạt tỷ lệ 14,29%. Cấp xã, phường, thị trấn, có 575 chị trúng cử vào cấp ủy, đạt tỷ lệ 19,32%”⁽¹¹⁾.

Nhiều chương trình hành động được triển khai nhằm thực hiện Nghị quyết số 11-NQ/TW của Bộ Chính trị (khóa X), trong đó có các mục tiêu, nhiệm vụ và giải pháp nhằm tăng cường công tác phụ nữ đến năm 2020. Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam thành phố Cần Thơ phối hợp với Hội Liên hiệp Phụ nữ thành phố ban hành Chương trình số 03 của

Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và Hội Liên hiệp Phụ nữ thành phố về việc góp phần tăng cường tỷ lệ nữ đại biểu Quốc hội khóa XIV và đại biểu Hội đồng nhân dân nhiệm kỳ 2016-2021. Thời gian qua, các cấp ủy đảng, cơ quan, đơn vị, Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể thành phố và quận, huyện tăng cường quán triệt các văn bản quy định của Đảng, Nhà nước về bình đẳng giới, nhất là đảm bảo tỷ lệ nữ tham gia đại biểu Quốc hội, cũng như đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp.

Ban Vì sự tiến bộ của phụ nữ thành phố Cần Thơ đã kết hợp với Văn phòng Quốc gia Vì sự tiến bộ của phụ nữ Việt Nam, tổ chức diễn đàn truyền thông bình đẳng giới trong lĩnh vực chính trị. Năm 2016, Ban chỉ đạo Vì sự tiến bộ của phụ nữ thành phố Cần Thơ triển khai Chương trình công tác với các nội dung: Nâng cao năng lực thực hiện công tác Vì sự tiến bộ của phụ nữ và bình đẳng giới; tổ chức tập huấn nâng cao năng lực cho cán bộ Ban Vì sự tiến bộ của phụ nữ; các cơ quan, đơn vị, quận, huyện và nữ ứng cử viên đại biểu cơ quan dân cử và nữ đại biểu cơ quan dân cử các cấp nhiệm kỳ 2016-2021; tăng cường kiểm tra, khảo sát hoạt động Vì sự tiến bộ của phụ nữ và tình hình thực hiện pháp luật về bình đẳng giới.

Cũng từ đầu năm 2016, thực hiện Chương trình hành động quốc gia về bình đẳng giới Ban Vì sự tiến bộ của phụ nữ thành phố Cần Thơ phối hợp với ban, ngành, đoàn thể các cấp triển khai nhiều giải pháp thiết thực. Qua đó, tạo điều kiện thuận lợi cho phụ nữ phát huy tốt vai trò và thực hiện quyền bình đẳng trên mọi lĩnh vực. Các địa phương nỗ lực duy trì và nhân rộng mô hình “Hỗ trợ xã, phường xây dựng, sửa đổi quy ước đảm bảo các nguyên tắc bình đẳng giới” tại các xã, phường gồm: phường Tân An (quận Ninh Kiều), phường Bình Thủy (quận Bình Thủy); xã Vĩnh Trinh (huyện Vĩnh Thạnh), xã Trung

Hưng (huyện Cờ Đỏ) và nhân rộng các xã, phường gồm: phường Hưng Phú (quận Cái Răng), phường Trường Lạc (quận Ô Môn), phường Tân Hưng (quận Thốt Nốt) và xã Trường Long (huyện Phong Điền).

Thực hiện tâm nguyện của Chủ tịch Hồ Chí Minh về bình đẳng giới cho “một nửa thế giới”. Nhìn chung thành phố Cần Thơ đã thực hiện được việc tăng cường giáo dục, đào tạo, tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức về mọi mặt, trình độ nghề nghiệp và năng lực quản lý kinh tế - xã hội và bảo vệ môi trường cho phụ nữ trong thành phố; hỗ trợ phụ nữ làm kinh tế, tạo việc làm và xóa đói giảm nghèo; đẩy mạnh các chương trình chăm sóc sức khỏe cho phụ nữ và trẻ em, cải thiện môi trường sinh hoạt tại từng địa phương; tạo điều kiện để chị em tham gia xây dựng và giám sát việc thực hiện các chính sách, pháp luật về bình đẳng giới; củng cố Hội Liên hiệp Phụ nữ ở các cấp trong thành phố được vững mạnh, phát huy đầy đủ vai trò nòng cốt trong công tác vận động phụ nữ... để phụ nữ Cần Thơ cùng với phụ nữ ở các địa phương trên cả nước luôn từng bước vươn lên và ngày càng khẳng định vị thế của mình trong xã hội, góp phần tích cực vào sự nghiệp xây dựng đất nước Việt Nam “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”.

CHU THỊ PHƯƠNG NGỌC

(1) Hồ Chí Minh, Toàn tập, Nxb. CTQG, H, 1996, t.2, tr.443.

(2) Hồ Chí Minh, Toàn tập, Sđd, t.9, tr.532.

(3) Hồ Chí Minh, Toàn tập, Sđd, t.3, tr.1.

(4) Hồ Chí Minh, Toàn tập, Sđd, t.4, tr. 440-441.

(5) Hồ Chí Minh, Toàn tập, Sđd, t.10, tr.85.

(6) Hồ Chí Minh, Toàn tập, Sđd, t.10, tr.296.

(7) Hồ Chí Minh, Toàn tập, Sđd, t.10, tr.661.

(8) Hồ Chí Minh, Về Đảng cầm quyền, Nxb.Sự thật, H, 1986, tr.165.

(9), (10) <http://hoilhpn.org.vn>

(11) <http://phunu.cantho.gov.vn>.